

Yeni Medya Çalışmaları V. Ulusal Kongre'si Üzerine Kısa Bir Değerlendirme

Arda Umut Saygın, Arş. Gör. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi, arda.saygin@hbv.edu.tr
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5103-4636>

Rapor Report

Yeni Medya Çalışmaları V. Ulusal Kongre'si 4-5 Kasım tarihlerinde Adana'da, Adana Barosu Tesisleri'nde "Medya Yakınsaması Çağında Kültürel Akış(lar) ve Hareketlilik" tema çatısı altında gerçekleştirildi. Yeni Medya Çalışmaları V. Ulusal Kongre çağrı metninde yerel kültürel akışların sosyal medya platformları ve yeni medya sayesinde küresel olarak yayılabildiği, öznelerin yeni medyada içerik üretmek suretiyle aynı zamanda ekonomik değer de yarattığı ve hatta siyasi karar süreçlerine etki edecek güce kavuştuğu, bununla birlikte dijitalleşmenin dünyada var olan eşitsizlikleri de derinleştirdiği ifade edilmişti.¹ Kongre çağrı metninden hareketle kongrede yerel içeriklerin küreselle buluşmasına ve küresel içeriklerin yerele yayılmasına olanak sağlayan, bir diğer deyişle yerelle küresel arasında akışa ve sınır aşımına izin veren yeni medyanın çok yönlü yapısına temas eden sunumlar gerçekleştirildi.

Etkisini sürdüren pandemi nedeniyle hibrit bir şekilde gerçekleştirilen Yeni Medya Çalışmaları V. Ulusal Kongre'nin açılış konuşmasını Alternatif Bilişim Derneği Başkanı Avukat Faruk Çayır yaptı. Çayır konuşmasında, pandeminin yarattığı kapanma halinin ortaya çıkardığı "online yaşama" zorunluluğundan; internet ve sosyal medya ortamlarına yönelik sansür ve hak ihlallerinden; internet teknolojileri ve sosyal ağların fırsat ve tehditlerinden söz etti.

Kongrenin davetli konuşmacısı ise Curtin Üniversitesi'nden Dr. Crystal Abidin'di. Abidin "TikTok, Görünürlük Edimli Emek ve Sosyal Hareketler" başlıklı sunumunu son zamanların en popüler uygulaması olan TikTok bağlamında yaptı ve TikTok'un yalnızca gençlere değil toplumdaki her yaşta insana gençlik kültürü aşıladığını ifade etti. Abidin, geniş halk kitlelerinin TikTok kullanmasının aynı zamanda herkes için yeni bir kamusal alan oluşturduğunu dile getirdi. Bununla birlikte, Abidin sunumunda Asya Pasifik bölgesi özelinde TikTok'un dili ve uygulamayı kullananların görünürlük edimli emeklerini örnek vakalar üzerinden aktardı.

Yeni medya alanında çalışmalar yapan akademisyen ve araştırmacıları bir araya getiren Yeni Medya Çalışmaları V. Ulusal Kongre'sinde 16 oturum, 72 bildiri sunumu, 5 atölye ve 2 kitap paneli gerçekleştirildi. Tüm oturum ve paneller organizasyonun resmi Youtube kanalı ve Alternatif Bilişim Derneği'nin "alternatifbilisim" isimli Youtube kanalı üzerinden canlı olarak yayınlandı. Atölyeler de yine online olarak gerçekleştirilerek çok daha fazla kişinin erişimine imkân tanındı. Kongreye dair gelişmeler ise #YMK5 etiketiyle Twitter'da paylaşıldı.

Yeni Medya Çalışmaları V. Ulusal Kongre'sinde iki güne yayarak tertip edilen atölyeler sırasıyla "Medya'da Mültecilere Yönelik Nefret Söylemi ve Yeni Bir Söylem Nasıl İnşa Edilir?", "Zihin Haritalama ile Medya Günlükleri", "Temel Python Eğitimi", "Zihin Haritası Aracılığı ile Wiki İşbirliğine Dayalı İçerik Üretme" ve "İmgeler Arasında Yolculuk: Video-Deneme Atölyesi" başlıkları altında gerçekleştirildi. Yeni medyanın çeşitli alanlarına yönelik bu eğitim programları teori ve pratiği bütünleştirerek akademisyen, öğrenci, sektör çalışanları ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerini bir araya getirerek tartışma ortamı yarattı.

1 <https://yenimedya.org.tr/content/kongre-cagrısı>

Kongrede gerçekleştirilen kitap panellerinin ilkinde Alternatif Bilişim Derneği tarafından bir derleme kitap olarak çıkan *“Algoritmaların Gölgesinde Toplum ve İletişim”* başlıklı eser kitaba katkıda bulunan yazarlarının katılımıyla gerçekleşti. Panelde algoritmaların ve büyük verilerin gündelik hayatımızdaki yeri tartışmaya açılırken, kötüye kullanılan algoritmalara karşı direniş pratiklerinden söz edildi. *“Reklama ‘Yeni’den Bakmak”* ise kongrede gerçekleştirilen ikinci kitap paneli oldu. Kitabın editör ve yazarlarının katıldığı panelde kitabın içeriğini de oluşturan reklam olgusu ve yeni medya arasındaki etkileşim eleştirel reklam çalışmaları perspektifinde değerlendirildi.

“Medya Yakınsaması Çağında Kültürel Akış(lar) ve Hareketlilik” teması çerçevesinde düzenlenen Yeni Medya Çalışmaları V. Ulusal Kongre’sinde iki günde gerçekleşen 16 oturumda 34’ü çevrimiçi olmak üzere 89 yazar 72 farklı bildiri sundu. Birçok akademisyen ve araştırmacının fiziki ya da çevrimiçi olarak katılım gösterdiği kongrede gerçekleştirilen oturumlarda yeni medya ortamındaki kültürel akışların haber ve habercilik olguları üzerindeki etkisi (*“Yeni Medyada Haber ve Haberciliğin Dönüşümü-1”*, *“Yeni Medyada Haber ve Haberciliğin Dönüşümü-2”*); hâlâ tecrübe ettiğimiz pandemi ve onun yeni medyaya yansımaları (*“İnfodemi Spirali”*, *“Pandemi Sürecini Yeni Medya Dolayımı İrdelemek”*); yeni medyanın ekonomi politiği (*“Platform Kapitalizmi: Söyle Bana Senden Güçlüsü Var mı Bu Dünyada?”*, *“Yeni Medyaya Ekonomi Politik Bakış”*); kültürel akış olgusu ve onun yeni medya ile olan bağlantısı (*“Yeni Medyada Küreyerel Akışlar”*, *“Ağ Toplumu ve Akışlar Uzamı-1”*, *“Ağ Toplumu ve Akışlar Uzamı-2”*, *“Akışkan Demokrasi ve Yeni Medya”*); yeni medyadaki kullanıcı deneyimleri, özneler ve mikro tarih yazımı (*“Yeni Medya Ortamlarında Bellek Çalışmaları”*, *“Çoklu Okuryazarlıklar ve Yeni Medya”*, *“Katılımcı Kültür ve Yeni Medyanın Olanakları”*); dijital kültür çıktıları ve dijital bir yöntem olarak medya arkeolojisi (*“Medya Arkeolojisini Yeni Medyaya Taşımak ve Düşünmek”*, *“Yayıncılığın Dönüşümünde Platformlar”*, *“Hipermetinselliği Tartışmak”*) üst başlıkları altında yeni medyanın birçok alanına temas eden kapsamlı oturumlar gerçekleştirildi ve bu oturumlarda kuramsal ve ampirik çalışmalarla birlikte kongre temasıyla bağlantılı örnek olay incelemelerinin olduğu sunumlar gerçekleştirildi. Kongre kapsamında yapılan çalışmalar hakkında öz bilgiler veren bildiri özetleri kitabı da herkesin erişimine açıldı.²

İki gün süren Yeni Medya Çalışmaları V. Ulusal Kongre’si “Sonuç Bildirgesi”nin okunmasıyla tamamlandı. Bildirgede kongre kapsamında gerçekleştirilen oturumların, bildiri sunumlarının, atölye ve tartışmaların kongrenin bu seneki temasıyla uyumluluğuna vurgu yapıldı. Bildirgede kongrenin amacının yalnızca bilimsel bilginin yayılmasına katkı yapmak olmadığı, aynı zamanda ülkedeki siyasal, toplumsal ve kültürel gelişmelere yönelik farkındalık yaratmak olduğu belirtildi. Buradan da hareketle bildirgede, yeni medyadaki platform ve platform kapitalizmi, üretim süreçleri ve kullanıcı pratikleri gibi meselelerle yeni medya ortamlarından gündelik yaşama eleştirel bir bakış geliştirme gayesine değinildi.

² <https://yenimedya.org.tr/content/ozet-kitabi>